

**ΘΕΜΑ: Παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου για την
Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ.**

1. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του σχεδίου ορίζεται ότι η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων αποτελεί αυτοτελή ειδική αστυνομική υπηρεσία επιπέδου Αστυνομικής Διεύθυνσης που διοικείται από Αστυνομικό (άρθρο 2 παρ. 5 εδ. α') και υπάγεται στον Αρχηγό της ΕΛ.ΑΣ. Στο άρθρο 3 προβλέπεται ότι Εισαγγελικός Λειτουργός, που ορίζεται από το Α.Δ.Σ. με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση, κατευθύνει τον χειρισμό των υποθέσεων και εποπτεύει τη διενεργούμενη προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση. Επισημαίνεται ότι ενπροκειμένω τίθεται ζήτημα ως προς τη σαφή διάκριση αρμοδιοτήτων μεταξύ Αρχηγού ΕΛ.ΑΣ., Εισαγγελικού Λειτουργού και Διοικητή της Υπηρεσίας. Απαιτείται γι' αυτό να οριοθετηθούν με σαφήνεια οι αρμοδιότητές τους, κατά τρόπο που να εγγυάται την εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας, ενώ πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι δεν νοείται, εκ του Συντάγματος, σχέση ιεραρχικής εξάρτησης του εισαγγελέα από τον Αρχηγό της ΕΛ.ΑΣ.

2. Στο άρθρο 2 παρ. 4 εδ. ε' και στ' του σχεδίου προβλέπεται ότι στην Υπηρεσία δεν μπορεί να υπηρετεί, μεταξύ άλλων, αστυνομικός που έχει υπηρετήσει ή υπηρετεί με οποιαδήποτε ιδιότητα σε γραφεία μελών της Κυβέρνησης, Υφυπουργών, Γεν. Γραμματέων ή στο γραφείο του εν ενεργεία Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ ή των εν ενεργεία Προϊσταμένων Κλάδων / Υ.Δ.Τ. Πρέπει ίσως να επανεξετασθεί το κώλυμα αυτό ως προς αυτούς που έχουν υπηρετήσει στο παρελθόν, και να τεθεί χρονικός περιορισμός, π.χ. η πενταετία μετά την παρέλευση της οποίας είναι δυνατή η επιλογή αστυνομικού στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, διότι η υφισταμένη ρύθμιση δημιουργεί καθ' υπερβολή τρόπο την εντύπωση ότι η κατάληψη των θέσεων αυτών αποτελεί εν γένει δυσμενές τεκμήριο.

3. Στο άρθρο 3 παρ. 2 εδ. γ' προβλέπεται ότι ο Εισαγγελικοί Λειτουργοί που απασχολούνται στην Υπηρεσία μπορούν να διενεργούν προανάκριση σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Επισημαίνεται ότι οι δικαστικοί λειτουργοί που ασκούν διοικητικά καθήκοντα δεν μπορούν, εκ του Συντάγματος, να ασκούν και εισαγγελικά καθήκοντα.

4. Στο άρθρο 4 παρ. 3 του σχεδίου γίνεται παραπομπή στο άρθρο 8 του ν. 2622/1998, όταν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικού παραπτώματος αστυνομικού που υπηρετεί στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων. Η εν λόγω διάταξη είναι όμως αντισυνταγματική, κατά το μέρος που προβλέπει ότι ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί να ζητά τη διενέργεια Ε.Δ.Ε. από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα, διότι για την ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικό λειτουργό απαιτείται απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Με την ευκαιρία κατάθεσης του σχεδίου νόμου για την Εσωτερική Υπηρεσία της ΕΛ.ΑΣ. θα μπορούσε να τροποποιηθεί η διάταξη του άρθρου 8 του ν. 2622/1998, και να προβλεφθεί ότι η Ε.Δ.Ε. διενεργείται από Επιτροπή της οποίας προεδρεύει εισαγγελικός λειτουργός. Σε περίπτωση συμμετοχής δικαστικού λειτουργού σε επιτροπή δεν απαιτείται, κατά τον Κώδικα Δικαστικών Λειτουργών, απόφαση του Α.Δ.Σ. αλλά του Προέδρου του οικείου Δικαστηρίου, εν προκειμένω του Αρείου Πάγου, γεγονός που διευκολύνει την εξέλιξη της διαδικασίας από αυτή την άποψη.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 5 εισάγουν ορισμένες διαφοροποιήσεις στην αντιμετώπιση ορισμένων αξιόποινων πράξεων ή ακόμη και σε αυτόν τον αξιόποινο χαρακτήρα τους, οι οποίες στην επιστημονική συζήτηση αλλά και σε πολιτικούς κύκλους έχουν αποτελέσει αντικείμενο έντονης αντιπαράθεσης. Ανάλογα ισχύουν και για το άρθρο 6 που αμβλύνει τις προϋποθέσεις άρσης των απορρήτων.

Προτάσεις για εισαγωγή αντίστοιχων ρυθμίσεων έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς, σε μικρότερη ή μεγαλύτερη έκταση, και κυρίως ως μέσα για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος. Η εισαγωγή τους ωστόσο επικρίθηκε από ορισμένους ως μη συμβατή με ορισμένες αρχές ή λογικές του ποινικού μας συστήματος (διατάξεις συναφούς χαρακτήρα με το άρθρο 5 παρ. 4 εμπεριέχονται στο νόμο για τα ναρκωτικά, άρθρο 24 ν. 1729/87, όπως ισχύει με την τροποποίηση του άρθρου 21 ν. 2161/93).

Συνεπώς, δεν δικαιολογείται ίσως επαρκώς η δημιουργία ενός “ρήγματος” για την περίπτωση που στις αξιόποινες πράξεις εμπλέκονται αστυνομικοί ή έστω μόνο γι’ αυτές. Γιατί λ.χ. να μην ισχύουν ρυθμίσεις, όπως οι παραπάνω, και σε άλλες περιπτώσεις βαρείας ή οργανωμένης εγκληματικότητας; Γιατί αλλάζει την ποιότητα και βαρύτητα των εγκληματικών δραστηριοτήτων η απλή συμμετοχή ενός αστυνομικού σε αυτές; Θα έλεγε

μάλιστα κανείς ότι στην περίπτωση της αστυνομίας η Πολιτεία έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει πολλές μορφές ελέγχου και δεν χρειάζεται να καταφεύγει σε μέσα τα οποία δεν έχει η ίδια ακόμη επιδοκιμάσει σε χώρους με μεγαλύτερες δυσχέρειες. Το ίδιο ισχύει αναλογικά και για τις διατάξεις του άρθρου 6.

Το ορθότερο θα ήταν να απαλειφθούν ρυθμίσεις όπως οι προτεινόμενες. Η υιοθέτησή τους, αν τελικά κριθεί αναγκαία, πρέπει να ενταχθεί στην αντιμετώπιση μορφών εγκληματικότητας με πιο συστηματικά και ουσιαστικά κριτήρια.

6. Στο άρθρο 6 του σχεδίου ορίζεται ότι με απόφαση του εισαγγελικού λειτουργού που απασχολείται στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, με τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου κατά τόπο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, μπορεί να αίρεται το κάθε είδους απόρρητο και να απαγορεύεται η κίνηση τραπεζικών λογαριασμών ή το άνοιγμα θυρίδας. Επισημαίνεται ότι και εδώ ισχύει η παρατήρηση υπ' αριθ. 3, ότι δηλαδή ο εισαγγελέας που αναλαμβάνει διοικητικά καθήκοντα με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση, δεν μπορεί να ασκεί ταυτοχρόνως και εισαγγελικά καθήκοντα.

Αθήνα, 31 Ιουλίου 1998